

De arrogantie van een polder-ayatollah

HET LAND VAN MAXIMA

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant April 14, 2001

HOE MAXIMA het vond om twee jaar in een democratie te hebben rondgestapt, wilde een van de verslaggevers twee weken geleden bij de eerste persconferentie van de Argentijnse weten. Was het arrogantie van een polder-ayatollah die niet alleen denkt beter te weten, maar ook te zijn? Laaglandse humor? Of sprak hier misschien een fundamentalist die na het WK '78 geweigerd had nog ooit nieuws over Argentinië tot zich te nemen?

De Argentijnen kregen de vraag mee dankzij een wakker ochtendblad. De meesten vatten hem op als een zoveelste bewijs van noordelijke zelfgenoegzaamheid. Want natuurlijk is hun land een democratie. Militairen maken er niet de dienst uit. Je kunt er zeggen wat je wilt. Er wordt gedemonstreerd en gestaakt, meer en heftiger dan in Nederland. Je kunt als rechter een wet ongeldig verklaren, ook al is de regering tegen. En grijpgrage bewindsleden hebben wel degelijk wat te vrezen.

Maar de Argentijnse realiteit gaat vermoedelijk het voorstellingsvermogen te boven van een bewoner uit een semi-paradijs met gesubsidieerd homobeleid, zendtijd voor allochtonen, actiegroepen voor noodlijdende dieren en inspraakprocedures over bestemmingsplannen.

En eerlijk is eerlijk: ook Argentijnen zelf staan soms te kijken van het vat vol tegenstrijdigheden dat hun democratie is. Tien jaar geleden kozen zij een populist (Carlos Menem) als president. Weken na zijn aantreden ontpopte hij zich als een neoliberal zonder clementie. Hij deed precies het tegenovergestelde van wat hij zijn kiezers had beloofd.

Menems wending is evenwel niets vergeleken bij de politieke metamorfose van afgelopen weken. De centrumlinkse regeringscoalitie is vervangen door een andere, zonder dat er verkiezingen zijn uitgeschreven. Het partijstelsel is opgeblazen; het parlement is goeddeels uitgeschakeld en de president is een randverschijnsel geworden.

De goede man maakt nu zijn dagen vol met het ontvangen van geloofsbrieven van nieuwe ambassadeurs, een bezoek aan de paus in Rome en besprekingen met een voetballer (Batistuta) en een fotomodel (Valeria Mazza).

Sinds eind vorige maand ligt het lot van het land in handen van een ander. Domingo Cavallo werd minister van Economische Zaken met een bijna dictatoriale macht. Argentinië wordt nu bestuurd door een man die de meeste kiezers de laatste keer nu net niet als president wensten: Cavallo haalde slechts 10 procent.

Hij hoort strikt genomen tot het andere kamp. Hij was minister van Economische Zaken van Menem. Maar loyaliteiten passen zich in de pragmatische Argentijnse politiek snel aan de omstandigheden aan.

Argentinië heeft grote economische problemen. En daarom wenste de wonderdokter de vrije hand. Hij mag per decreet belastingen invoeren en veranderen, de arbeidswetten en de pensioenregelingen vertimmeren en de overheid hervormen.

Het parlement krijgt veel vrije tijd. Niet dat iemand het merkt, want voorlopig hebben de politici hun handen vol aan het opruimen van de scherven. De komst van de superminister was een aardbeving in het politieke landschap. Twee van de drie belangrijke blokken spleten.

Hoe de superminister de dramatische economische crisis in Argentinië wil keren, weet geen mens. Details wil Cavallo voor zich houden. Want ja, de markt. Het enige programma dat er ligt, is een reisprogramma.

De ene dag zit de superminister in Brasilia, de volgende in Buenos Aires, dan duikt hij op in Madrid en voor je het in de gaten hebt staat hij opeens in Washington aan de grond. Hij sust bankiers, sluit vrede met Brazilië, overtuigt parlementariërs, praat met ondernemers, geeft persconferenties en interviews en lanceert tussendoor ook nog een boek van eigen hand.

De superminister heeft vooralsnog niet meer dan een nieuwe belasting - afgekeken van Brazilië - uit zijn hoge hoed getoverd. Maar het komt goed, zeggen zijn medewerkers. 'Mingo is een groot improvisator.'

Dat is geen aanbeveling in de oren van de Nederlandse kiezer. Maar de Argentijnen, gewend aan jongleren met het lot, hebben het volste vertrouwen in Mingo. Zeventig procent ziet na drie jaar crisis weer licht in de tunnel.

Zo werkt het in de Argentijnse democratie. De Leider is belangrijker dan het program. Zijn wil gaat boven de wet. En aan de kiezers heeft hij geen boodschap. Politicologen noemen zo'n vat vol tegenstrijdigheden en wisselende loyaliteiten een kwetsbare democratie. Maar, polder-ayatollahs opgelet: het is een democratie.